

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 2To/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321010818
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Formel Kováčová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4321010818.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Formel Kováčovej, PhD. a sudkýň JUDr. Ľubomíry Kubáňovej a JUDr. Ľubice Libantovej Medveckej, PhD., v trestnej veci obžalovanej ml. A. B., pre prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 odsek 1 Trestného zákona a iné, o odvolaní prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice, proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 2. 3. 2023, sp. zn. 4T/118/2021, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 18. 10. 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice **z a m i e t a**, pretože nie je dôvodné.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Levice (ďalej len „súd I. stupňa“) bola obžalovaná ml. A. B. (ďalej len „obžalovaná“) uznaná vinnou výrokom pod bodom I. z prečinu prechovávanía detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení podľa § 370 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na skutkovom základe, že:

od XX.XX.XXXX C. XX.XX.XXXX v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste si do svojho mobilného telefónu zn. Huawei Honor 7A AUM-L29 IMEI 1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI 2: XXXXXXXXXXXXXXXX pripojeného k sieti internet cez nezistenú IP adresu z presne nezisteného zdroja zadovážila 4 ks obrazových záznamov vyobrazujúcich nahú osobu mužského pohlavia vo veku 12-14 rokov držiac v oblasti svojho pohlavného orgánu hlavu inej neznámej osoby mužského pohlavia v presne nezistenom detskom veku a 8 ks obrazových záznamov vyobrazujúcich nahú osobu ženského pohlavia vo veku približne 10 rokov, ktorá na svojom tele za pomoci plniaceho pera vykonáva iné sexuálne praktiky.

Za to bolo u obžalovanej podľa § 98 písm. a/ Tr. zák. upustené od potrestania, keďže vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a na doterajší život mladistvej možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jej nápravu.

Podľa § 83 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. jej bolo uložené ochranné opatrenie – zhabanie mobilného telefónu značky Huawei Honor 7A AUM-L29, IMEI X:XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI 2: XXXXXXXXXXXXXXXX patriaceho mladistvej obžalovanej, ktorý sa nachádza v úschove Okresného riaditeľstva PZ v Leviciach, zapísaný v knihe zaistených vecí pod číslom 8/2021. Súčasne bolo podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. rozhodnuté, že vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát.

Súčasne pod bodom II. napadnutého rozsudku bola obžalovaná podľa § 285 písm. e/ Tr. por. oslobodená spod skutku uvedeného v obžalobe Okresnej prokuratúry Levice sp. zn. 1 Pv 479/19/4402 zo dňa 16. 8. 2021, právne kvalifikovaného ako prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na skutkovom základe, že:

dňa XX.XX.XXXX v čase od XX:XX D. C. XX:XX D. v E. v rodinnom dome so súpisným číslom XXX zo svojho mobilného telefónu zn. Huawei Honor 7A AUM-L29, IMEI 1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI 2: XXXXXXXXXXXXXXXX pripojeného k sieti internet cez IP adresu XXX.XXX.XXX.XXX prostredníctvom

sociálnej siete Facebook pod užívateľským menom A. B. zaslala v súkromných správach neznámym adresátom vystupujúcim na sociálnej sieti Facebook pod užívateľským menom F., G. a H..X I. s označením J._XXX.XXX I. orálne uspokojovanie neznámej osoby mužského pohlavia vo veku 7-8 rokov neznámou dospelou osobou ženského pohlavia, z dôvodu, že mladistvá obžalovaná, ktorá v čase činu neprekročila 15-ty rok veku, nedosiahla takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohla rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie.

Proti tomuto rozsudku podala ihneď po jeho vyhlásení odvolanie prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice (ďalej len „prokurátor“) v neprospech obžalovanej, a to pokiaľ ide o výrok pod bodom I. do trestu a pokiaľ ide o bod II. proti celému výroku, ktorým bola oslobodená.

V písomnom odôvodnení odvolania prokurátor poukázal na ustanovenia § 257 ods. 1 až ods. 8 Tr. por. K výroku pod bodom II. konštatoval, že obžalovaná urobila na hlavnom pojednávaní dňa 5. 1. 2022 po riadnom zákonnom poučení v zmysle § 257 Tr. por. vyhlásenie k obom skutkom, ktoré sa jej kládli za vinu, že sa cíti byť vinnou, ktoré súd I. stupňa prijal a vykonal dokazovanie iba v súvislosti s výrokom o treste. Následne dňa 5. 1. 2022 vyhlásil prvý odsudzujúci rozsudok v prejednávanej veci, ktorý bol na podklade odvolania prokurátora podaného v neprospech obžalovanej proti výroku o treste Krajským súdom v Nitre sp. zn. 2To/29/2022 dňa 3. 5. 2022 zrušený v celom rozsahu a vec vrátená na opätovné prejednanie. Krajský súd nariadil súdu I. stupňa, aby sa vysporiadal s otázkou trestnej zodpovednosti obžalovanej, ktorá v čase spáchania skutku pod bodom I. obžaloby mala 14 rokov a preto bolo nutné s poukazom na § 95 Tr. zák. a § 338 Tr. por. skúmať stupeň jej rozumovej a mravnej vyspelosti. Krajský súd oprávnenie preskúmať napadnutý rozsudok aj čo do výroku o vine oprel o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Po zrušení a vrátení veci súd I. stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vec opätovne prejednal a pokiaľ ide o skutok pod bodom I. obžaloby, obžalovanú oslobodil, čo považuje za nesprávne a nezákonné. Odvolací súd totiž nemal právo preskúmať výrok o vine po prijatí vyhlásenia o vine obžalovanej. Súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. V tomto smere poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo 46/2020, sp. zn. 2Tdo 56/2021 a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 143/2020. Konštatoval, že jediným možným prípustným dovolacím dôvodom po prijatí vyhlásenia je porušenie práva na obhajobu, k čomu v danom prípade nedošlo.

Ďalej v odvolaní prokurátor namietol, že z vykonaných dôkazov v prípravnom konaní nevyplývajú také okolnosti, ktoré by mali vplyv na nevyvodenie zodpovednosti obžalovanej zo spáchania skutkov kladených jej za vinu. Obžalovaná si bola s prihliadnutím na stupeň svojho vývoja vedomá, že na záznamoch sú deti ako i sexuálneho charakteru obsahu týchto záznamov. Navyše od spáchania prvého skutku dňa X. X. XXXX do začiatku páchania druhého skutku od XX. X. XXXX uplynuli iba štyri mesiace. V kontexte skutkových okolností je v tomto prípade nelogické, že obžalovaná po štyroch mesiacoch už podľa súdu I. stupňa dosiahla takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, na základe čoho si bola vedomá svojho konania a následkov s tým spojených. Ani vyjadrenie znalkyne MUDr. Jany Bullovej nedalo jednoznačnú odpoveď na túto otázku, navyše k tomu sa mal vyjadriť znalec z odboru psychológie, nie psychiatrie.

Pokiaľ ide o odvolanie vo vzťahu k výroku II. napadnutého rozsudku, poukázal na jednotlivé ustanovenia Trestného zákona konštatujúc, že upustenie od potrestania u obžalovanej považuje z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie za nepostačujúce a nezistil splnenie podmienok pre postup podľa § 98 písm. a/ Tr. zák. Predmetné ustanovenie upravuje tri základné podmienky (spáchanie prečinu, prejav ľútosti a prejav snahy po náprave), ktoré musia byť splnené kumulatívne. V prípade obžalovanej súd I. stupňa odôvodnil použitie tohto ustanovenia jej vyhlásením o vine, vekom, sociálnym zázemím, nezrelosťou, intelektom, motívom, bezúhonnosťou a kladnou prognózou ďalšieho vývinu. Týmto však neboli splnené kumulatívne všetky podmienky pre upustenie od potrestania. Účelom trestu u mladistvého je predovšetkým vychovať z neho riadneho občana a preto trest má viesť k obnoveniu narušených sociálnych vzťahov a k začleneniu do rodinného a sociálneho prostredia. Zdôraznil, že trestné činy detskej pornografie vážnym spôsobom ohrozujú mravný rozvoj a výchovu detí, preto tresty ukladané za tieto trestné činy by mali byť natoľko odstrašujúce, aby sa nepáchali buď vôbec alebo čo v najmenšej miere. Upustenie od potrestania u obžalovanej nepôsobí dostatočne výchovne nielen smerom k nej, ale ani voči ostatným členom spoločnosti. Trest nespojený s jeho výkonom by plnil iba symbolickú, nie preventívno-výchovnú úlohu. Má za to, že vo vzťahu k náležitej a účinnej náprave obžalovanej je potrebné počas určitej doby sledovať jej správanie a to v rámci podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody resp. podmieneného upustenia od potrestania.

Navrhol, aby krajský súd z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju opätovne prejednal a rozhodol.

Mladistvá obžalovaná sa prostredníctvom obhajkyne písomne vyjadrila k odvolaniu prokurátora, kde uviedla, že vo vzťahu ku skutku podľa ustanovenia § 369 ods. 1 Tr. zák. zo záverov znaleckého dokazovania z odboru psychológie a z odboru psychiatria vyplynulo, že rozumová a mravná vyspelosť obžalovanej nebola na úrovni, ktorá by jej umožňovala rozpoznať protiprávnosť svojho konania. Vo vzťahu ku skutku podľa § 370 ods. 1 Tr. zák. obžalovaná poukazovala na závažnosť konania, ktorá nebola ani malá, na okolnosti páchania skutku, následky, osobu obžalovanej, z ktorých všetkých dôvodov by závažnosť mohla byť maximálne nepatrná a bolo možné napriek vyhláseniu obžalovanej posudzovať trestnú zodpovednosť za tento skutok podľa § 95 ods. 2 Tr. zák. Keďže však obžalovaná nepodala odvolanie, plne sa stotožňuje s rozhodnutím súdu I. stupňa. Čo sa týka upustenia od potrestania, snahou trestania maloletých má byť dosiahnutie nápravy bez nutnosti ukladania trestov. Poukázala na jej bezúhonnosť, vek, rozumovú vyspelosť a prejavenu ľútosť zo skutku, za ktorý bola uznaná vinnou a je názoru, že správne súd I. stupňa upustil od jej potrestania. Má za to, že upustením od potrestania bol dostatočne splnený účel zákona tak z hľadiska generálnej ako aj individuálnej prevencie a rozhodnutie je tiež v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Súčasne nebolo porušené žiadne ustanovenie Trestného poriadku. S poukazom na uvedené navrhla odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietnuť. Čo sa týka námietok prokurátora, že napriek vyhláseniu obžalovanej o vine sa súd zaoberal právnou zodpovednosťou mladistvej, s týmto sa v plnej miere stotožnila.

Prokurátor na verejnom zasadnutí konanom o jeho odvolaní uviedol, že zotrúva na podanom odvolaní v celom rozsahu vrátane písomných dôvodov a navrhol zrušiť napadnutý rozsudok súdu I. stupňa a vec tomuto vrátiť, aby ju opätovne prejednal a rozhodol.

Obhajkyňa obžalovanej na verejnom zasadnutí konštatovala, že zotrúva na písomnom vyjadrení k odvolaniu prokuratúry a predložila výučný list obžalovanej zo Súkromnej strednej odbornej školy obchodu a služieb v G. B., ktoré štúdium ukončila v školskom roku 2022/2023. Odvolanie prokurátora navrhla zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Obžalovaná sa na verejnom zasadnutí nechcela k veci vyjadriť, súhlasila s právnym názorom svojej obhajkyne, konštatovala, že je evidovaná na úrade práce, žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorú rešpektuje a súhlasí s rozhodnutím súdu I. stupňa.

Zákonná zástupkyňa obžalovanej na verejnom zasadnutí sa k odvolaniu prokurátora nevyjadrila, konštatovala, že dcéra s ňou žije v spoločnej domácnosti, pomáha jej a chce nastúpiť do práce.

Na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou – prokurátorom Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 317 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na ostatné chyby, ktoré neboli v odvolaní vytkané, prihliadol len v rozsahu, v akom by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Je potrebné uviesť, že predmetná trestná vec obžalovanej už raz bola predmetom preskúmvacej činnosti krajského súdu, ktorý na podklade odvolania prokurátora dňa 3. 5. 2022 pod sp. zn. 2To/29/2022 zrušil pôvodný rozsudok súdu I. stupňa v tejto veci zo dňa 5. 1. 2022 konštatujúc, že napriek vyhláseniu obžalovanej o vine za oba skutky uvedené v obžalobe, je potrebné preskúmať trestnoprávnu zodpovednosť mladistvej obžalovanej s poukazom na ustanovenie § 95 Tr. zák. a § 338 Tr. por.

Súd I. stupňa po zrušení a vrátení veci na opätovné prejednanie doplnil dokazovanie v naznačenom rozsahu a opätovne vo veci rozhodol dňa 2. 3. 2023 rozsudkom, ktorým obžalovanú za skutok podľa § 370 ods. 1 Tr. zák. uznal vinnou a upustil podľa § 98 písm. a/ Tr. zák. od jej potrestania a pre skutok podľa § 369 ods. 1 Tr. zák. ju oslobodil podľa § 285 písm. e/ Tr. por. z dôvodu nedostatku rozumovej a mravnej vyspelosti, ktorá by jej umožnila rozpoznať protiprávnosť jej konania alebo možnosť ovládať jej konanie.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok súdu I. stupňa je zákonný a správny vo všetkých jeho výrokoch a súčasne sa súd I. stupňa vysporiadal

so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a svoje rozhodnutie tiež náležitým a dostatočným spôsobom odôvodnil v zmysle ustanovenia § 168 Tr. por.

Podľa § 94 ods. 1 Tr. zák. osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu dovŕšila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, sa považuje za mladistvú.

Podľa § 95 ods. 1 Tr. zák. mladistvý mladší ako pätnásť rokov, ktorý v čase spáchania činu nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

Podľa § 95 ods. 2 Tr. zák. prečin, ktorého znaky nie sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak je jeho závažnosť malá.

Podľa § 338 Tr. por. u mladistvého, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok svojho veku, treba vždy skúmať, či bol spôsobilý rozpoznať protiprávnosť činu a či bol spôsobilý ovládať svoje konanie.

Podľa § 370 ods. 1 Tr. zák. sa trestného činu prechovávanie detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení dopustí, kto prechováva detskú pornografiu alebo kto koná v úmysle získať prístup k detskej pornografii prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby.

Vo vzťahu k výroku pod bodom I. napadnutého rozsudku, ktorým bola obžalovaná uznaná vinnou z prečinu prechovávanie detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení podľa § 370 ods. 1 Tr. zák. sa krajský súd stotožnil s názorom súdu I. stupňa, že na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že uvedený skutok sa stal a že ho spáchala mladistvá obžalovaná, ktorá na hlavnom pojednávaní dňa 5. 1. 2022 vyhlásila, že sa cíti byť vinnou z tohto skutku, v dôsledku čoho po zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g/ a písm. h/ Tr. por., súd I. stupňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal jej vyhlásenie o vine a dokazovanie vykonal len v rozsahu výroku o treste.

Po prijatí jej vyhlásenia bol na prvom hlavnom pojednávaní vypočutý znalec z odboru psychológia K. L. G. a súčasne bol prečítaný znalecký posudok znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Jany Bullovej a následne po zrušení pôvodného rozsudku v prejednávanej veci súd I. stupňa doplnil dokazovanie o výsluch znalkyne MUDr. Jany Bullovej a na základe týchto dôkazov mal s poukazom na ustanovenie § 95 Tr. zák. za to, že obžalovanú je potrebné uznať vinnou zo žalovaného trestného činu.

Krajský súd sa stotožňuje s týmto výrokom súdu I. stupňa, keďže obžalovaná napriek skutočnosti, že skutok začala páchať iba dva mesiace po dovŕšení 15-teho roku veku a jej rozumová a mravná vyspelosť ešte nebola na dostatočnej úrovni, aby si mohla do dôsledkov uvedomovať následky svojho protiprávneho konania príp. svoje konanie ovládať, avšak pri páchateloch starších ako 15 rokov Trestný zákon nevyklučuje ich protiprávnosť na rozdiel od § 95 ods. 1 Tr. zák. Z tohto dôvodu napriek tomu, že medzi prvým a druhým skutkom uplynulo obdobie iba štyroch mesiacov, nebolo možné prijať iný záver ako záver o vine obžalovanej. Správne súd I. stupňa poukázal na to, že pri skutku spáchanom obžalovanou po dovŕšení 15- roku veku bolo možné na jej prípadné vyvinenie prihliadnuť iba na ustanovenie § 95 ods. 2 Tr. zák. a posudzovať tzv. materiálny korektív nebezpečnosti skutku. Podľa tohto ustanovenia prečin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak jeho závažnosť malá. V prípade obžalovanej bolo preukázané vzhľadom na jej vyhlásenie, že skutok spáchala, že má znaky žalovaného prečinu podľa § 370 ods. 1 Tr. zák., avšak s ohľadom na druh a charakter trestnej činnosti nemožno konštatovať poukazujúc aj na odvolacie dôvody prokurátora, že závažnosť tohto skutku je malá. Preto iba s poukazom na túto skutočnosť, správne rozhodol súd I. stupňa, keď obžalovanú uznal vinnou zo spáchania tohto skutku.

Pokiaľ ide o upustenie od potrestania za tento skutok súdom I. stupňa v zmysle ustanovenia § 98 písm. a/ Tr. zák., krajský súd sa stotožnil s týmto výrokom, keďže išlo o mladistvú páchatelku, ktorá prejavila ľútosť nad spáchaním skutku, ako aj účinnú snahu po náprave a súčasne vzhľadom na povahu spáchaného činu a jej doterajší život možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jej nápravu. Obžalovaná teda kumulatívne splnila všetky prokurátorom uvádzané zákonné podmienky vyžadujúce ustanovením § 98 písm. a/ Tr. zák. Ide totiž o osobu mladistvú, ktorá spáchanie

skutku oľutovala, prejavila účinnú snahu po náprave (spolupracovala s orgánmi činnými v trestnom konaní ako i súdom a vo vzťahu ku skutku zaujala kritický postoj), spáchaný čin je iba prečinom (napriek tomu, že ide o trestný čin zaradený v deviatej hlave Trestného zákona, ktorým sú chránené najmä zdravie a zdravý vývin detí, nie je možné automaticky predpokladať, že u týchto trestných činov by nebolo možné pristúpiť k využitiu tohto právneho inštitútu) a mladistvá obžalovaná nebola doposiaľ nikdy súdne trestaná a nemá ani záznam v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov. Súčasne podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice býva s matkou v spoločnej domácnosti, medzičasom riadne ukončila stredné súkromné odborné učilište, matku rešpektuje, nefajčí, nepožíva alkoholické nápoje, nemá skúsenosti s drogami, žije usporiadaným spôsobom života, skutku sa dopustila iba z mladíckej nerozvážnosti, pričom prognóza jej ďalšieho sociálneho vývinu je z hľadiska stabilného rodinného prostredia priaznivá.

Za všetkých týchto okolností a s ohľadom aj na skutočnosť, že od spáchania skutku uplynuli štyri roky, počas ktorých taktiež viedla riadny život, doštudovala, hľadá si prácu, nepáchala žiadne priestupky, nie je potrebné už na ňu vplývať ďalšou „primeranou“ dobou, počas ktorej by sa mal skúmať spôsob vedenia jej života. Preto sa krajský súd stotožnil s názorom súdu I. stupňa, že upustenie od potrestania v prípade obžalovanej spĺňa tiež všetky atribúty účelu trestania a to tak z hľadiska individuálnej ako aj generálnej prevencie.

Súčasne správne súd I. stupňa uložil obžalovanej s poukazom na ustanovenie § 83 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. ochranné opatrenie a to zhabanie mobilného telefónu, ktorý táto použila na spáchanie trestného činu.

Z týchto dôvodov dospel teda krajský súd k záveru, že odvolanie prokurátora pokiaľ ide výrok pod bodom I. napadnutého rozsudku je nedôvodné.

Pokiaľ ide o odvolanie prokurátora smerujúce voči výroku pod bodom II. napadnutého rozsudku, ktorým bola mladistvá obžalovaná oslobodená podľa § 285 písm. e/ Tr. por. spod skutku uvedenom v bode 1. obžaloby právne kvalifikovanom ako prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák. z dôvodu, že mladistvá obžalovaná v čase činu neprekročila 15-ty rok veku a nedosiahla takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohla rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, krajský súd konštatuje nasledovné.

Napriek rozsiahlej argumentácii prokurátora v písomných dôvodoch jeho odvolania o tom, že krajský súd nemal oprávnenie preskúmať výrok o vine pôvodného rozsudku vyhláseného v tejto veci dňa 5. 1. 2022 z dôvodu prijatého vyhlásenia o vine za oba skutky kladenej obžalovanej za vinu, krajský súd sa s jeho právnym názorom nestotožnil a to ani napriek v odvolaní citovaným rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Krajský súd odvolávajúc sa aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo 60/2022 a plne rešpektujúc nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 143/2020, je toho názoru, že k znakom právneho štátu a k jeho základným hodnotám neodmysliteľne patrí princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a tým predvídateľnosť práva, t. j. požiadavka, aby na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach bola daná rovnaká odpoveď. Týmto sa zabezpečuje určitá jednota rozhodovania všeobecných súdov. Krajský súd sa plne stotožňuje s argumentáciou prokurátora, že v prípade vyhlásenia o vine, nie je možné výrok o vine napadnúť odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., t. j. ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Napriek tejto skutočnosti má za to, že zásah odvolacieho súdu do právoplatného výroku o vine v konaní po postupe súdu I. stupňa podľa § 257 ods. 7 Tr. por. je s ohľadom na stabilitu právneho stavu možný, i keď len celkom výnimočne. Odvolací súd môže preskúmať za týchto okolností výrok o vine len vtedy, ak sú dané alebo vyvstanú také objektívne a fakticky existujúce okolnosti hmotného práva, nezávisle od priebehu skutkového deja, ktoré by si vyžadovalo korekciu a hodnotenie dôkazného stavu z prípravného konania, a ktoré zároveň z hľadiska materiálneho chápania právneho štátu a materiálneho výkladu a aplikácie Ústavy Slovenskej republiky, Trestného zákona a Trestného poriadku objektívne neumožňujú odsúdenie páchatel'a. Preto ak odvolací súd zistí existenciu okolností vylučujúcu trestnú zodpovednosť páchatel'a, musí zasiahnuť do výroku o vine napriek prijatému vyhláseniu podľa § 257 Tr. por.

V prejednávanej veci krajský súd vzhľadom na preskúvanie prvého rozsudku vyhláseného v tejto veci dňa 5. 1. 2022, že súd I. stupňa a ani orgány činné v trestnom konaní sa počas celého trestného konania vedeného voči mladistvej obžalovanej nezaoberali existenciou okolnosti vylučujúcou jej trestnoprávnu zodpovednosť za skutok spáchaný predtým ako dovŕšila 15-ty rok svojho veku, pričom ustanovenie § 338 Tr. por. výslovne obligatórne ukladá povinnosť u takéhoto mladistvého páchatela vždy skúmať, či bol spôsobilý rozpoznať protiprávnosť činu a či bol spôsobilý ovládať svoje konanie. Iba z tohto dôvodu krajský súd vo svojom pôvodnom rozhodnutí v prejednávanej veci preskúmaval aj výrok o vine napadnutého rozsudku zo dňa 5. 1. 2022 a to bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom preskúmaval priebeh skutkového deja alebo naprával jeho znenie. Naopak, skúmal iba hmotnoprávne postavenie obžalovaného ako subjektu trestného činu a jeho možnej trestnej zodpovednosti, ktorá musí byť bezpodmienečne a nespochybniteľne vyriešená ešte pred prijatím jeho vyhlásenia o vine.

Z uvedeného dôvodu procesné ustanovenia § 257 ods. 5, ods. 7 Tr. por. ako i § 307 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nemôžu mať absolútnu a nedotknuteľnú povahu, ak objektívne existuje stav, ktorý vylučuje odsúdenie páchatela. Nemožno preto iba formálne posudzovať a lipnúť na nedotknuteľnosti právoplatnosti výroku o vine po postupe súdu podľa § 257 ods. 7 Tr. por.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností bolo nutné pristúpiť k preskúmaniu toho, či obžalovaná skutok právne kvalifikovaný v obžalobe ako prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa dopustila v čase, keď neprekročila 15-ty rok svojho veku, dosiahla takú rozumovú a mravnú vyspelosť, aby mohla rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie. Uvedené bolo potrebné posúdiť najmä znaleckým dokazovaním, resp. vyhodnotením záverov znaleckého posudku z odboru psychiatrie a znaleckého posudku z odboru psychológie.

V prípade mladistvých páchatelov mladších ako 15 rokov je trestnoprávna zodpovednosť podmienená a závislá od dosiahnutého stupňa intelektuálneho a mravného vývoja mladistvého v čase spáchania činu. Preto mladistvý mladší ako 15 rokov nie je trestne zodpovedný, ak v čase spáchania činu nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie. Pre trestnú zodpovednosť je pritom potrebné, aby boli prítomné obidve zložky. Pokiaľ jedna zložka chýba, takáto osoba nie je trestne zodpovedná. Rozumovú a mravnú vyspelosť, ktoré sa vzájomne ovplyvňujú, treba z hľadiska vývoja osobnosti chápať ako jeden celok. Za týchto okolností je obligatórnou povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vykonať znalecké skúmanie na rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť mladistvého a za týmto účelom pribrať znalca z odboru psychiatrie na vyšetrenie duševného stavu mladistvého obžalovaného.

Pod rozumovou vyspelosťou sa rozumie schopnosť mladistvého uvedomiť si vzhľadom na stupeň jeho vývoja, že skutok hrubo odporuje normám spoločnosti. Stupeň rozumového vývoja je určený dosiahnutou úrovňou tohto myslenia. Pod mravnou vyspelosťou sa rozumie schopnosť mladistvého zodpovedajúcim spôsobom usmerniť svoje správanie. Uvedené zručnosti závisia od viacerých okolností, ktoré musí príslušný znalec preskúmať. Nedostatok rozumovej a mravnej vyspelosti pritom nie je dôsledkom duševnej poruchy ale dôsledkom toho, že dospievanie je procesom, ktorý prebieha u každého individuálne. Ak je u mladistvého obžalovaného zistený nedostatok rozumovej alebo mravnej vyspelosti, má to za následok potrebu zastavenia trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Tr. por. alebo jeho oslobodenie spod obžaloby.

V prejednávanej veci bol zadovaný počas prípravného konania znalecký posudok znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, K. M. G., ktorý bol pôvodne na prvom hlavnom pojednávaní dňa 5. 1. 2022 v prejednávanej veci prečítaný. Uvedená znalkyňa vyšetřila duševný stav mladistvej obžalovanej a konštatovala v záveroch svojho posudku, že nezistila duševnú poruchu u mladistvej obžalovanej, ktorá by mala vplyv na jej rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť, ani prítomnosť duševného ochorenia či inej poruchy majúcej vplyv jej rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť. Uvedená znalkyňa sa následne po zrušení prvého rozsudku vyhláseného v tejto veci a vrátení veci súdu I. stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie na hlavnom pojednávaní vyjadrila v tom zmysle, že obžalovaná si v čase spáchania skutku vzhľadom k svojej rozumovej a mravnej vyspelosti, s ohľadom na jej vek, intelekt a rozsah právneho vedomia nebola schopná uvedomiť, že sa dopúšťa trestného činu. Jej intelektové schopnosti boli v hraničnom pásme na hranici mentálnej subnormy a ľahkej duševnej zaostalosti. Samotný motív jej konania bol skôr nevedomý a vyplýval z jej introvertnej utiahnutej povahy, vykonaný s úmyslom začleniť sa do kolektívu. Znalkyňa konštatovala, že obžalovaná si uvedomila,

že nejakým spôsobom porušila právny poriadok, až keď bola predvolaná na výsluch orgánmi činnými v trestnom konaní. Zhodne sa vo vzťahu k rozumovej a mravnej vyspelosti obžalovanej vyjadril aj znalec z odboru psychológie Mgr. Emil Bulla, ktorý po podaní písomného znaleckého posudku, v ktorom konštatoval u mladistvej obžalovanej intelektové schopnosti na dolnej hranici populačného priemeru, jej nízke sebavedomie a ktorý po jej psychologickom vyšetrení uviedol, že uvedený skutok vykonala len v snahe sa zapáčiť, keďže na základnej škole nemala žiadnu kamarátku a celá trieda jej ubližovala, ani na strednej škole si kamarátku nenašla. V rámci jej nižšieho intelektu a slabých sociálnych skúseností predpokladal u nej zvýšenú mieru naivity, takže i uvedené pornografické dielo považovala iba za vtipné video a nevedomovala si, že sa pohybuje za hranou zákona. Vzhľadom na svoj vek nebola dostatočne osobnostne zrelá a nedokázala spoľahlivo identifikovať mieru rizika svojho konania. Na hlavnom pojednávaní vykonanom dňa 5. 1. 2022 tento znalec uviedol, že u obžalovanej ide o sociálne a spoločensky neskúsenú osobnosť, pričom jej právne vedomie bolo zachované iba v základných rysoch a nevedela odlíšiť, či v prejednávanej veci sa jedná o bežné konanie alebo o protispoločenské aktivity. Neumožňovali to jej kognitívne schopnosti a zdôraznil jej nevedenie si, že koná trestnoprávne.

S poukazom na tieto závery znaleckých posudkov znalcov z odboru psychiatrie a psychológie bolo nevyhnutné konštatovať, že obžalovaná nemôže byť poukazujúc na ustanovenie § 95 ods. 1 Tr. zák. za skutok zo dňa X. X. XXXX trestnoprávne zodpovedná. Z týchto dôvodov potom správne súd I. stupňa obžalovanú postupom podľa § 285 písm. e/ Tr. por. oslobodil spod tohto skutku, keďže v čase jeho spáchania neprekročila 15-ty rok svojho veku a súčasne nedosiahla takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohla rozpoznať protiprávnosť skutku alebo ovládať svoje konanie.

V napadnutom rozsudku po doplnení dokazovania sa súd I. stupňa s touto právnou otázkou správne vysporiadal a preto krajský súd, napriek odvolacím námietkam prokurátora, považoval odvolanie aj v tejto časti za nedôvodné.

Akokoľvek sa prokurátorovi videlo byť paradoxné, že za jeden skutok bola obžalovaná oslobodená a za druhý skutok spáchaný iba po štyroch mesiacoch bola odsúdená, správne tak bolo rozhodnuté práve s poukazom na znenie § 95 ods. 1 Tr. zák. a § 95 ods. 2 Tr. zák. K námietke prokurátora, že intelektovú úroveň môže skúmať znalec iba z odboru psychológie, krajský súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa, ako bolo vyššie uvedené, k tejto otázke aj znalec z odboru psychológie Mgr. Emil Bulla vyjadril. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych úvah krajský súd zamietol odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.